

Warszawa, dnia 02 września 2020 r.

Stanowisko Forum Związków Zawodowych ws. projektu budżetu Państwa Polskiego na rok 2021 oraz ustawy o oszczędnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021

Dystans to słowo klucz, wedle którego Forum Związków Zawodowych pragnie zaprezentować opinię do projektu budżetu Państwa Polskiego na rok 2021. Rok bieżący przyniósł polskiej gospodarce zbyt wiele przykrych, a chwilami nawet tragicznych wydarzeń (nieodwracalnych w skutkach), by w toku analizy przedmiotowego dokumentu móc stwierdzić, że kluczowe założenia dotyczące tempa wzrostu gospodarki, inflacji, bezrobocia i wielu innych aspektów mają szanse realizacji. Strona rządowa w ostatnim czasie uczyniła wiele, aby reprezentatywni partnerzy społeczni, na jej prognozy i zalecenia spoglądali z przymrużeniem oka. Koronawirus w pewnym momencie przecież stał się niegroźną chorobą, by już za chwilę, w wyniku radykalnego wzrostu zachorowań, spowodować powrót do obostrzeń w kilkunastu regionach kraju, co niewątpliwie przełoży się na kondycje tamtejszych podmiotów gospodarczych.

W ujęciu osób odpowiedzialnych za projekt budżetu na rok 2021 można założyć, że najgorsze w zakresie walki z pandemią mamy już za sobą. Pierwszych kilkanaście akapitów załącznika dotyczącego uzasadnienia do projektu można uznać za zgodne z tezą pod tytułem - w związku z zaistniałą sytuacją nie możemy założyć nic, a więc zakładamy, że będzie dobrze. Budżet danego państwa stanowi emanację jego zasobów, nie tylko finansowych. Jego kształt powinien odpowiadać warunkom, w których gospodarce i działającemu na jej rynkach społeczeństwu przyszło funkcjonować. Nadejście pandemii koronawirusa można uznać za swoisty huragan. Pomimo, że nadal tkwimy w jego cyklu, rząd nie wprowadza inżynierskich zmian do budowy fundamentów funkcjonowania państwa, jakim jest projekt budżetu wraz z uzasadnieniem. Powyższe przesłanie wyłania się z całokształtu zaproponowanego projektu i jest trudne do zaakceptowania.

Państwo Polskie posiada wszelkie instrumenty, pozwalające na uzyskanie rzetelnych danych dotyczących szczegółowych skutków finansowych wprowadzenia stanu epidemicznego. Na łamach prezentowanego projektu trudno czytelnikowi pozyskać informacje na temat kwot, jakie Państwo Polskie wydatkowało w celu ratowania miejsc pracy oraz strategicznych obszarów funkcjonowania gospodarki. Im bardziej szczegółowy poziom prezentacji wydatków

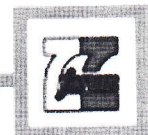

poniesionych na walkę z COVID - 19 tym wydaje się, że łatwiej byłoby w sposób odpowiedzialny modelować budżetową rzeczywistość w roku następnym. Pierwszy obszar wymagający szczegółowej analizy tyczy się winien ochrony zdrowia. Raz, że jest to jeden z najważniejszych elementów portfela usług publicznych, dwa - w obliczu trwającej pandemii relacje pomiędzy obywatelami, a Państwem Polskim w odniesieniu do publicznej ochrony zdrowia wydają się bezprecedensowo ważne. Niezrozumiałym wydaje się brak, choćby szczytkowych informacji na temat wydatków dotyczących przekształcenia i działalności struktury szpitali, z całym dobrodziejstwem skutków płacowych, dotyczących infrastruktury i innych jej składowych. Owszem, cieszymy się z postępującej cyfryzacji usług, jednak logika nakazuje, że w obecnym czasie każda złotówka wydana na bezpieczeństwo pacjentów jest słuszną inwestycją. Dlaczego więc na ochronę zdrowia w roku 2021 rząd zamierza przeznaczyć 5,3% PKB, zgodnie z pierwotnymi założeniami, w czasie tworzenia których słowo „pandemia” brzmiało bardziej jak element scenariusza filmu science - fiction? Trzeba wziąć również pod uwagę, że zadłużenie polskich szpitali wynosi około 15 miliardów złotych. W jaki sposób Państwo Polskie planuje zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne jednego z najszybciej starzejących się społeczeństw Europy w dobie niekończącego, wydawałoby się, stanu epidemicznego?

Spółeczeństwo lękające się o jakość ochrony zdrowia, tj. niedostatecznie dofinansowanych placówkach, przemęczonego personelu medycznym, drogich lekach, wydłużających się kolejkach, nie będzie w stanie efektywnie realizować celów gospodarczych i społecznych w kolejnych latach. Kulejąca ochrona zdrowia w czasie spowolnienia będzie generować nierówności społeczne, wynikające z możliwości finansowych, pozwalających na dostęp do świadczeń. Podobnie sytuacja ma się w odniesieniu do systemu oświaty i edukacji. Rząd nie zabezpieczył środków, które byłyby klasyfikowane jako fundusze celowane na ochronę nauczycieli, uczniów i rodziców przed wstrząsami spowodowanymi nagłymi wzrostami zakażenia COVID - 19. I właśnie w tym momencie warto przejść do kolejnej pułapki poznawczej, która znajduje się u źródła przedmiotowego dokumentu. Wiązanie wzrostu inflacji ze wzrostem wynagrodzeń, a następnie z załamaniem relacji popytowo - podażowych w ocenie FZZ nie jest do końca zbieżne z realiami. Od kilku lat zwracamy uwagę na wątpliwą jakość metodologii badawczej GUS w zakresie kształtowania obrazu uśrednionych wynagrodzeń wśród polskich pracowników. Lansowany pogląd na temat, tu warto podkreślić, powszechnego wzrostu wynagrodzeń w latach uprzednich, a w szczególności w okresie 2015 - 2020 można uznać tylko za częściowo prawdziwy. Polki i Polacy niezmiennie, najczęściej otrzymywali wynagrodzenia oscylujące wokół minimum (co siódmy zatrudniony wg badań GUS przygotowanych dla DGP), a 1,5 miliona zatrudnionych poniżej. W tym wypadku warto pokazać sytuację u naszych południowych sąsiadów. W Czechach minimalne wynagrodzenie pobiera zaledwie 2% badanych.

FZZ nie zaprzecza, że budowanie wzrostu w oparciu o popyt wewnętrzny było z zasady złym pomysłem. W opinii centrali należało jednak równoważyć formy jego pobudzania. Oprócz wszelakich programów redystrybucyjnych FZZ wskazywało potrzebę podwyższania płac

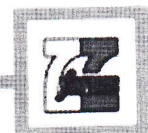

pracownic i pracowników Państwowej Sfery Budżetowej, a nawet szerzej - całej sfery finansów publicznych. I pomimo, że nadejście pandemii COVID - 19 postawiło Państwo Polskie w stan nadzwyczajnej gotowości i wysiłku (służby publiczne, administracja publiczna, personel medyczny, oświata i edukacja służby mundurowe, pracownicy Poczty Polskiej, pracownicy sądów i prokuratury, ZUS i innych instytucji publicznych) to strona rządowa postanowiła wejść na ścieżkę zamrażania płac w tychże sferach. Co prawda, pogarszająca się sytuacja na rynku pracy będzie swoistym hamulcem dla postępującej pustki kadrowej w szpitalach, urzędach i innych placówkach finansowanych pośrednio lub bezpośrednio przez Państwo Polskie, ostatecznie jednak problem jakości funkcjonowania państwa jako dostawcy usług publicznych pozostanie nierozwiązany.

FZZ oczekiwało, że strona rządowa podchodząc do kwestii kształtowania założeń budżetowych na rok kolejny w sposób zadaniowy, precyzyjnie nakreśli przynajmniej dwa lub trzy warianty funkcjonowania Państwa Polskiego, tym samym uzasadniając wybrany kierunek. Reprezentatywni partnerzy społeczni, co zaznaczono powyżej, nie otrzymali szczegółowych informacji co do zmian, nowych pozycji, ograniczenia środków wynikających z wprowadzonego stanu epidemicznego. Strona rządowa, tworząc budżet na rok 2021 nie założyła, zgodnie z powyższą konsekwencją, jakie środki będą przeznaczone na ratowanie miejsc pracy w nadchodzących latach. Wzrost cen powyżej założonych wskaźników, niedotrzymanie założonego tempa wzrostu, wyższe od zakładanego bezrobocie, zamrożenie płac, lawinowe zadłużanie się szpitali to najważniejsze elementy rzeczywistości, która będzie kształtować byt Polek i Polaków w roku 2021. Ostatecznie Forum Związków Zawodowych wyraża nadzieję, że na drodze trójstronnego dialogu uda się wprowadzać zmiany przybliżające Rzeczpospolitą Polskę do wejścia na drogę osiągnięcia poziomu życia, zgodnego z zaprezentowanymi przez stronę rządową przewidywaniami.

Forum Związków Zawodowych pragnie się również odnieść do projektu ustawy z dnia 27 sierpnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021. Główny problem dotyczy kwestii zamrożenia wynagrodzeń w sferze budżetowej. Istotnym wątkiem procesu zahamowania wzrostu płac są pracownicy sądów i prokuratury. Organizacje zrzeszające pracowników wyżej wymienionych instytucji domagają wzrostu pensji i nie mniej niż o 10%. W tym miejscu nadmieniamy, iż kwota bazowa dla zawodowych kuratorów sądowych w wysokości 2031,96 zł jest niedopuszczalna. Proponujemy jej wzrost, co najmniej na poziomie 115,02 zł.

Zrzeszone w FZZ związki zawodowe służb mundurowych zwracają uwagę na proponowane przez stronę rządową zmiany w ustawach o działaniu poszczególnych formacji, których przedmiotem jest wyłączenie funkcjonowania dotychczasowych funduszy nagród i zapomóg. Zamiast tego Rząd RP proponuje zmianę podstawy naliczania do 0,25% uposażenia funkcjonariuszy formacji podległych MSWiA. Nie wiedzieć czemu, Rząd RP, w przypadku funkcjonariuszy więziennictwa, proponuje wprowadzenie funduszu zapomogowego w oparciu

o 0,17% podstawy naliczania odnoszącej się do uposażenia funkcjonariuszy wyżej wymienionych formacji. Stanowi to o różnicy 0,08%, która to w szeregach funkcjonariuszy więziennictwa wprowadza poczucie niesprawiedliwości. Całokształt prezentowanych przez stronę rządową propozycji będzie wpływać demotywująco na poszczególne formacje i w konsekwencji utrudniać osiągnięcie szczególnych wyników czy zachowań w służbie.

W podobnym tonie procedowane projekty opiniują organizacje zrzeszające pozostałe grupy pracownic i pracowników szeroko pojętej sfery finansów publicznych, w tym pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Inspektorów Kontroli ZUS i innych. Niezrozumiałym wydaje się działanie mające na celu „karanie” za kryzys wywołany wprowadzeniem stanu epidemicznego grup, których praca w wymiarze zarządzania zaistniała, tragiczną dla wielu sytuacją ma charakter strategiczny. Mowa tu o kwestii administracyjnej obsługi przyjętych przez Rząd RP Tarcz Antykryzysowych, a także wszystkich tych rozwiązań mających służyć interesowi społeczno - gospodarczemu. Dlaczego Państwo Polskie po raz kolejny sięga do kieszeni tych, którzy na swoich barkach niosą ciężar realizacji decyzji administracji centralnej?

Z poważaniem

Dorota Gardias
PRZEWODNICZĄCA
FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

PRZEWODNICZĄCA
FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

